

ХЕРСОН, КУЛЬТУРА, МАЙБУТНЄ: ЩО ДУМАЮТЬ ХЕРСОНЦІ ПРО ВІДНОВЛЕННЯ МІСТА

Результати соціологічного дослідження громадської думки мешканців Херсонської міської громади

Дослідження проведено БО «Фонд громади міста Херсон «Захист» в рамках Програми сприяння громадській активності «Долучайся!», що фінансується Агентством США з міжнародного розвитку (USAID) та здійснюється Pact в Україні. Зміст продукту є винятковою відповідальністю Pact та його партнерів і не обов'язково відображає погляди Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) або уряду США.

Відтворення та використання будь-якої частини цього продукту в будь-якому форматі, включаючи графічний, електронний, копіювання або використання будь-яким іншим способом з обов'язковим посиланням на джерело.

ХЕРСОН, КУЛЬТУРА, МАЙБУТНЄ: ЩО ДУМАЮТЬ ХЕРСОНЦІ ПРО ВІДНОВЛЕННЯ МІСТА

Результати соціологічного дослідження громадської думки мешканців Херсонської міської громади

Методологія дослідження. Дослідження проведено на базі онлайн-панелі мешканців Херсонської міської громади старше за 18 років – як тих, хто залишився в Херсоні, так і тих, хто виїхав з міста після 24 лютого 2022 року, користувачів інтернету. Вибірка (N=432) сформована на основі демографічних показників станом на 1 січня 2022 року. За таких показників похибка дослідження не перевищує більше 4% з вірогідністю 0,95. Ми не маємо офіційних даних щодо міграцій херсонців, тому не можемо оцінити представленість у вибірці респондентів за цією ознакою, проте існують підстави вважати, що співвідношення у вибірці респондентів, які залишилась в громаді є більшим, ніж у реальності, що може впливати на результати дослідження¹. Ми також вважаємо, що тематика опитування теж впливає на формування вибірки. Наприклад, тема поточного опитування можливо викликала більше інтересу серед людей, які тісніше пов'язані зі сферою культури, про що можуть говорити данні по активності респондентів у сфері культури.

Термін дослідження: Дослідження проведено у період з 15 по 25 жовтня 2023 року

Замовник дослідження: Фонд громади міста Херсон «Захист»

Виконавці дослідження: Сінаюк Олег (ТОВ Нью Імідж Маркетинг Груп, директор), Микола Гоманюк (Херсонське обласне відділення Соціологічної асоціації України, голова), Ігор Даниленко (ТОВ Нью Імідж Маркетинг Груп, аналітик)

---

¹ Дослідницька група продовжує роботу над збільшенням та вдосконалення онлайн-панелі мешканців Херсонської міської громади з метою її максимального наближення до показників генеральної сукупності і запрошує усіх херсонців долучатися до панелі. Це можна зробити за посилання: <https://lemur.ua/sign-up>

ВИСНОВКИ

---

1. Першими у Херсоні мають відновлювати роботу культурні інституції, які працюють з дітьми та молоддю: 65% респондентів вважає, що у місті після припинення обстрілів мають запрацювати дитячі гуртки, 49% – навчальні заклади культурного спрямування, 38% – музичні школи, 31% – мистецькі студії. Тобто передусім має запрацювати не ентертеймент (сфера розваг), а освіта в сфері культури.
2. Без роботи театрів, кінотеатрів, бібліотек, музеїв опитані теж не бачать відновлення. Причому запит на відновлення у сфері культури по всім напрямам на 5-10% більше у тих, хто зараз не в Херсоні, а знаходяться в інших містах та селах України або за кордоном.
3. Херсон – театральне місто. Саме цей вид мистецтва має стати пріоритетним у місті – так вважає 70% опитаних. У трійку мистецьких пріоритетів увійшли також музика (60%) та образотворче мистецтво (51%), які теж мають глибоко вкорінену традицію у місті.
4. Так само херсонці хочуть бачити у місті театральний фестиваль (70%), фестиваль сучасного мистецтва (57%) та фестиваль вуличної їжі (55%). Тож в цій сфері херсонці пропонують відновити ті фестивалі, що вже проводилися у місті. Причому запит на проведення фестивалів також більше у тих, хто зараз не в Херсоні, а знаходяться в інших містах та селах України або за кордоном.
5. Якщо говорити про нові культурні ініціативи, то ми з'ясували, що переконливій більшості херсонців до вподоби ідея створення музею, присвяченого війні та окупації (90%). А ось ідея створення музею під відкритим небом на місці Меморіального цвинтаря підтримується вже половиною опитаних. Ще 23% вважають, що там має бути парк.
6. Ідея перенести святкування Дня міста на інший день більшістю херсонців (59%) не була підтримана. Ти, хто вважає, що Дня міста треба перенести на інший день (26%) вважають, що 11 листопада – це найкраща ініціатива. Таких серед них трохи більше половини.
7. Можна також впевнено говорити, що день визволення Херсона від російських окупантів набув для херсонців особливого значення. На думку 65% опитаних цей день має обов'язково святкуватися.
8. Щодо частки культурної складової в бюджеті міста, то одна десята від усієї суми міського бюджету була визначена 41% опитаних як оптимальна. Але для більшості 10% – це замало. Третина вважає, що 10-20% – це норма, інші хочуть ще більше.
9. Щодо механізмів фінансування, то учасники опитування воліють, щоб сфера культури фінансувалася з міського бюджету на конкурсній основі. Таких серед опитаних 63%. 62% вважає, що треба активно залучати також кошти міжнародних донорів.

АКТИВНІСТЬ У СФЕРІ КУЛЬТУРИ

Одномірний розподіл відповідей на запитання:

Чи брали ви участь в культурному житті міста Херсона до 24 лютого 2022 року? і Чи берете ви зараз участь в культурному житті (в Херсоні чи там, де ви зараз)?

ЗАГАЛЬНЕ СТАВЛЕННЯ ДО ВІДНОВЛЕННЯ В СФЕРІ КУЛЬТУРИ

Одномірний розподіл відповідей на запитання:

Які види культурних інституцій в Херсоні мають відновлювати роботу у Херсоні в першу чергу (після припинення обстрілів)?
Можна було вибрати декілька варіантів

Інше: видавництва, концерти, виставки, спортивні комплекси / змагання / юнацько-спортивні заклади, рекреаційні зони (арт-терапія, йога, щось подібне), Український культурний центр, усі навчальні заклади, церкви, «Заходи, де родина може провести

гарно час, популяризація християнських родинних цінностей, благодійні заходи для збору коштів для звичайних конкретних людей у потребі, гуртки де молодь або старші особи можуть навчитися робити якісь прикраси, вишивати чи щось подібного, це використовується і для боротьби зі стресом у складних життєвих обставинах».

Розподіл відповідей серед тих, хто зараз знаходиться у міста, і серед тих, виїхав

Одномірний розподіл відповідей на запитання:

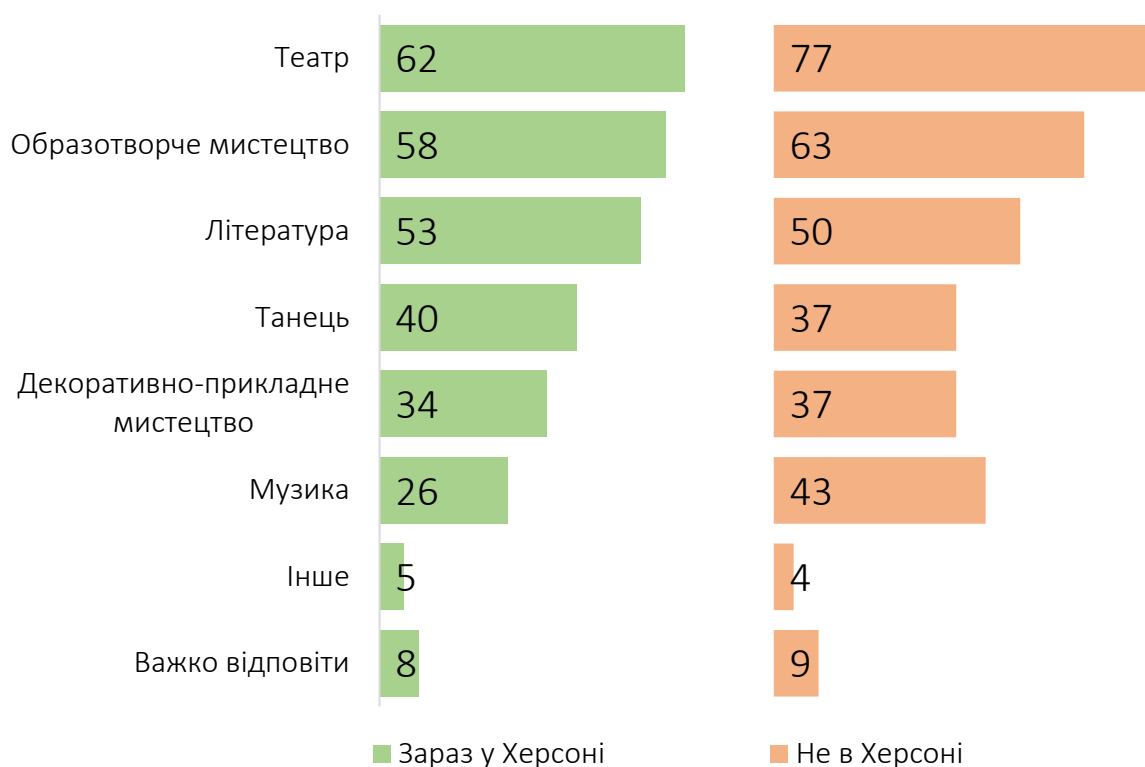
Розвиток яких видів мистецтв має стати пріоритетним в Херсоні?

Можна було вибрати декілька варіантів

Інше: «Важливі всі види мистецтв», «У видах мистецтв не має бути пріоритетів. На мою думку, пріоритетним має бути лише питання залучення дітей та молоді до активної участі у видах мистецтв. Зацікавити молодь у вік високих технологій важко, але за креативного підходу й модернізації видів мистецтв це стане можливим», «Усе, як було раніше», «Гуртки, де спільнота певного району, наприклад, може збиратися та організовувати спільні зустрічі при каві (солодощі або перекуси можна організувати самим по черзі, наприклад) або всі можуть складатися по символічній сумі, аби зробити спільне святкування якогось свята, з конкурсами, важливо, аби були місця для таких зібрань та участь самої спільноти, це може згуртувати нас та навчить відповідальності одного за іншого та співпраці», історія, кіно, культурне і патріотичне виховання, народні промисли, фізична культура і спорт, туризм, «херсонці талановиті у всьому!».

Розподіл відповідей серед тих, хто зараз знаходиться у міста, і серед тих, виїхав

Одномірний розподіл відповідей на запитання:
Які на вашу думку фестивалі варто проводити в Херсоні (після припинення обстрілів)?

Можна було вибрати декілька варіантів

Інше: фестивалі книги, літературні, бібліотечні (для популяризації сучасної літератури та сучасних письменників); української культури і історії; іноземної культури; інших музичних жанрів (різні жанри музики, джазу, класичної музики, дитячої музики тощо); образотворчого мистецтва, бієнале; танцю, рукоділля; дитячі мистецькі конкурси; спортивні заходи / змагання, турніри зі спортивних бальних танців, рибної ловлі, «усе, що пов'язано з рухом, зараз ми мало пересуваємося»; «Заходи мають ще мінімум 100 років проводитися на тему патріотизму, любові до своєї країни, мови, традицій, пам'яті Героїв і вшановування їх слави. Не з лицемірством, бо так треба, а по справжньому. Можливо це буде лише за умови всебічної підтримки і поваги до ветеранів Української визвольної війни. Кожний українець має закарбувати собі у пам'яті, навчити своїх дітей шанувати, любити і дякувати Героям України. Всі інші фестивалі — справа рук комерції. Державі ж необхідно зробити патріотичні заходи цікавими, захоплюючими і конкурентоспроможними по відвідуванню»; «Повинні бути заходи, що згуртовують людей: зустрічі із військовими, письменниками, обмін досвідом виживання в складних умовах, а все вище перераховане може бути як складова частина»; усі / будь-які фестивалі, «їх дуже багато, і якщо будуть, то буде добре», «після відбудови міста всі фестивалі мають відроджуватись».

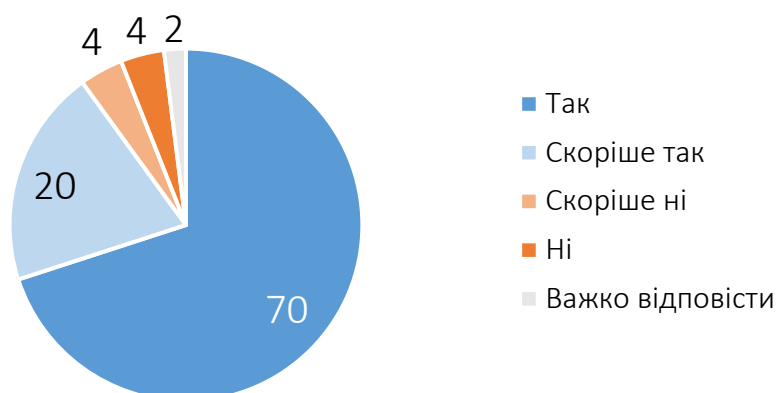
Розподіл відповідей серед тих, хто зараз знаходиться у міста, і серед тих, виїхав

ОКРЕМІ ІНІЦІАТИВИ В СФЕРІ КУЛЬТУРИ

Одномірний розподіл відповідей на запитання:
Як ви думаєте, чи варто створювати у Херсоні музей, присвячений війні, окупації та визволенню міста в 2022?

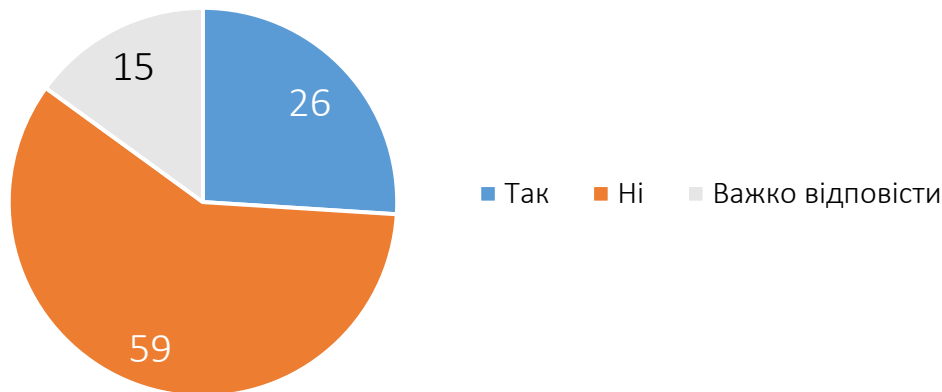

Одномірний розподіл відповідей на запитання:
Як ви думаєте, що треба зробити з Херсонським меморіальним кладовищем (що знаходиться між проспектом Ушакова та вулицею Тираспольською)
Можна було вибрати декілька варіантів

Інше: «З одного боку, воно в достатньо запущеному стані, з іншого, знаходиться у центрі міста, і створювати на цьому місці парк чи забудову — кощунство, але лишати як є не варіант. Його колись частково почали перенести, а потім чомусь зупинилися. Мабуть це питання потребує ретельного обговорення в суспільстві»; «Залишити кладовище, але зробити його як Байкове у Києві»; «Залучити досвід іноземних колег»; «Його не можна чипати, там поховані померлі від ЧУМИ!!!»; реставрувати / «облогородити якомсь» / привести в порядок / «привести повністю в порядок і підняти історію, можна проводити екскурсії»; «Парк та залишити пам'ятник, де можна лишити живі квіти або залишити ломпадку для того, аби вшанувати пам'ять тих, хто похований там, але місто має виглядати охайно і бути орієнтоване на комфорт для мешканців»; «Перенести поховання та зробити парк» / «Створити меморіальний парк-цвинтар» / «щось на кшталт меморіалу пам'яті»; «Поки лишити як є, це питання зараз не пріоритетне».

Одномірний розподіл відповідей на запитання:
Зараз День міста Херсона святкується у третю суботу вересня, чи варто його переносити на інший день?

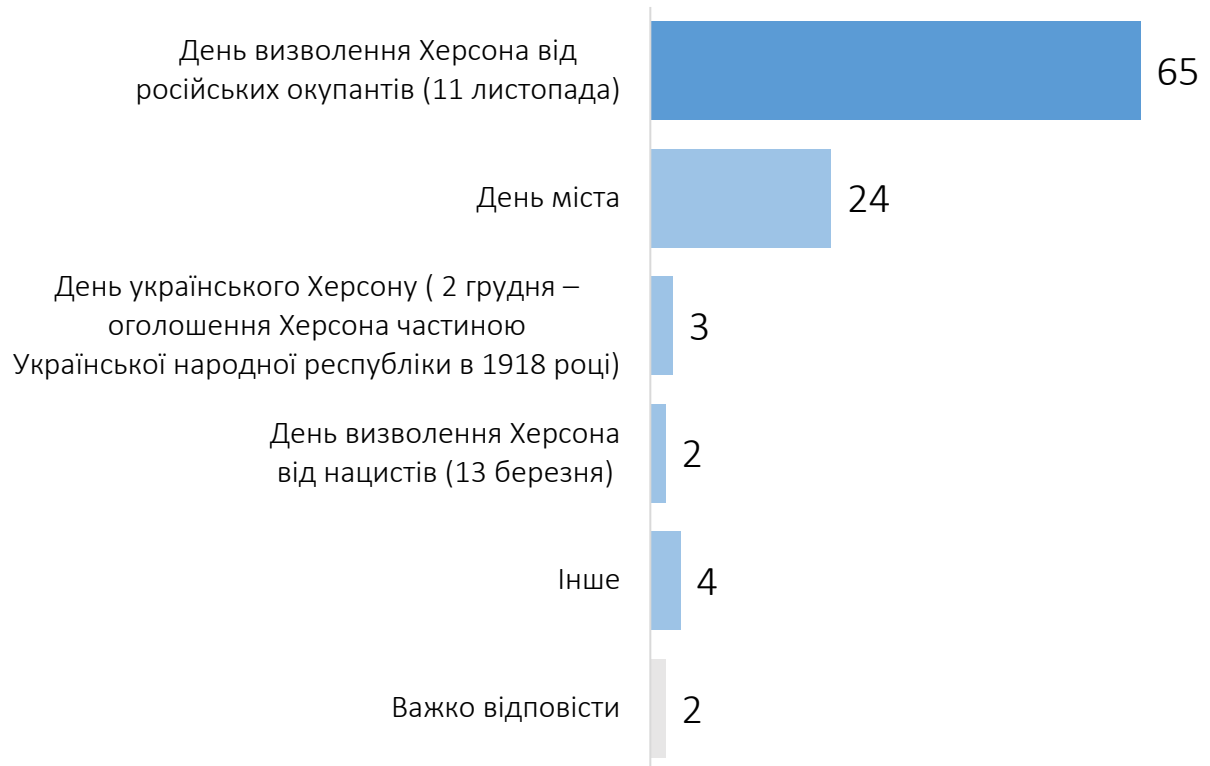

Одномірний розподіл відповідей на запитання:
Як ви вважаєте, на який день треба перенести День міста Херсона?
Відповіді тих, хто вважає, що день міста варто перенести на іншу дату (N = 112)

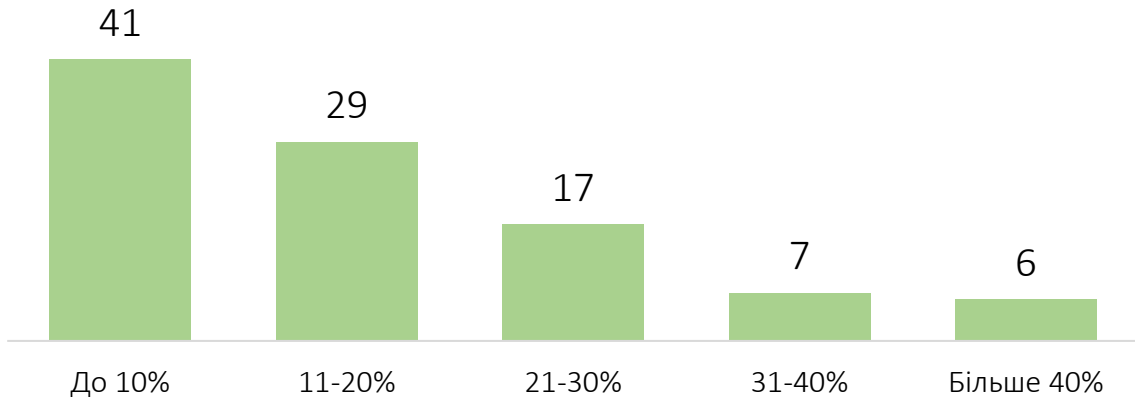
Одномірний розподіл відповідей на запитання:

Які з перелічених херсонських пам'ятних дат повинні, на вашу думку, святкуватися в Херсоні?

ФІНАНСУВАННЯ В СФЕРІ КУЛЬТУРИ

Одномірний розподіл відповідей на запитання:
Як ви думаєте, яка частина міського бюджету Херсонської міської громади має витратитися на культурні потреби та діяльність культурних установ? Вкажіть в процентах

Одномірний розподіл відповідей на запитання:
Як ви вважаєте, як переважно повинна фінансуватися культура в Херсоні?
Можна було вибрати декілька варіантів

ПОРТРЕТ РЕСПОНДЕНТІВ

Стать

Жіноча	57
Чоловіча	43

Вік

18-29	14
30-44	31
45-59	26
60+	29

Зайнятість

Пенсіонери	26
Безробітні, зайняті домашнім господарством, доглядом за дітьми	20
Працюють на державному чи комунальному підприємстві / установі / організації	19
Працюють за наймом у приватній компанії / підприємстві / організації	17
Підприємці	6
Фрілансери, самозайняті	6
Студенти	4
Волонтери	1
Інше	1

Місце проживання до 24 лютого 2022 року

м. Херсон	96
Інші населені пункти Херсонської громади	4

Місце проживання зараз

В Україні	49
За кордоном	11
Не переїжджали після 24.02.2022	40

У якій області проживають ті, хто змінювали місце проживання після 24.02.2022

Одеська	8
м. Київ	8
Тернопільська	3
Миколаївська	3
Івано-Франківська	3
Хмельницька	2
Дніпропетровська	2
Черкаська	2
Київська	2
Вінницька	2
Львівська	1
Рівненська	1
Кіровоградська	1
Полтавська	1
Житомирська	1
Волинська	<1
Чернівецька	<1

У якій країні проживають ті, хто змінювали місце проживання після 24.02.2022

Польща	4
Німеччина	2
Інші країни	5
Разом	11